

The Bronx Obama

En morgen for seks år siden vågnede den arbejdsløse Louis Ortiz op – og lignede verdens mest magtfulde mand. Siden er han blevet berømt på at være Obama-impersonator i film, TV-shows og i dokumentarfilmen »Bronx Obama«, der vises på CPH:DOX. MS har mødt The Bronx Obama i New York, hvor han hver dag lægger krop til amerikanernes voksende utilfredshed med deres præsident.

Der er noget bekendt ved ham, da han entrerer Applebee's på Metropolitan Avenue i Bronx. Ingen siger det højt, men at dømme efter de undrende blikke, som alle gæsterne i dineren sender i hans retning, tænker vi det samme. For ligner han ikke...? Er det...? Kan det virkelig være Barack Obama, som nu pludselig står her, funderer vi, selv om vi få øjeblikke forinden har set the real deal, USAs 44. præsident, udtale sig live om Ebola på dinerens TV-skærm.

Nahh...eller...Nej! Den logiske sans vinder.

Tøjet, stedet, timingen er jo helt gal. Hvad er odds'ene for, at præsidenten ville besøge en diner med orange plasticborde og burgermenuer til syv dollar i et af landets fattigste kvarterer, The Bronx nord for Manhattan i New York? Alene og iklædt hvidt, løsthængende tøj, hvide sneakers, gangster diamantøre-ringe i begge sine letstrittende ører, en cap, solbriller og tunge træperlekæder om halsen og håndleddene?

Odds'ene er mindre end minus, og vi ved det alle. Alligevel leger vi med. Kan ikke lade være. For manden, den 43-årige eks-telefontekniker Louis Ortiz, ligner fascinerende meget Barack Obama. Han går med samme lange skridt over gulvet, sætter sit ansigt på skrå og gestikulerer med begge hænder eller samler tommefingeren og pegefingeren, når han skal have en pointe igennem, sådan som præsidenten gør det. Når han siger »Barack« er det også med et ekstra tryk på k og med et let pust i kinden, mens talepauserne bliver fyldt ud med Obama-karakteristiske »aaarrhhhh«.

Selv når Louis Ortiz er i forklædning som sig selv, i sin Bronx-uniform, lader ligheden sig ikke fornægte, og folk i dineren skiftes til at smile og grine lidt nervøst. Men de går ikke op til ham og stiller sig kø for at få taget en selfie sammen med ham, sådan som de gør det, når han er på »arbejde« som Obama iklædt et dyrt jakkesæt, slips, sorte sko med indbygget plateau for at nå præsidentens højde, en let foundation og et optegnet modersmærke ved næsen.

»Jeg får næsten altid en reaktion. Selv om alle godt ved, at jeg ikke er Obama, drages 98 procent af dem, jeg møder, mod mig, enten for at tilkendegive deres mening om præsidenten eller for at få taget et billede med mig. Det er som om, at folk et sekund mister al sund fornuft og logisk sans og bare har lyst til at tro på, at de står overfor Obama. Han er en ikonisk person, og jeg bliver redskabet, der gør det muligt for den almindelige amerikaner at være tæt på ham – og sige deres mening om ham. På godt og ondt,« siger Louis Ortiz og griner som en understregning af, at han også selv finder sit liv og karriere som Obama fasci-

nerende i al sin absurditet. Det er i hvert fald all american. For Louis Ortiz er det legemliggørelsen af den amerikanske drøm, og hans livshistorie er som taget ud af et Hollywood-manuskript om den fattige arbejdsløse, sorte homie uden fremtidsudsigter, der får én chance i livet for at kæmpe sig ud af slummen og op i berømmelsens flygtige luftlag.

Han er halv sort, halv puertorikaner og er opvokset i det voldelige kvarter South Bronx. I en årrække havde han et almindeligt 9-17 job som telefontekniker hos Verizon, hvor han kæmpede for at skaffe penge til at give sin moderløse datter et ordentligt liv.

Men i 2007 blev han fyret, og hans liv faldt fra hinanden. Han sendte sin datter til Florida hos sine forældre, så hun kunne komme væk fra slummen og kriminaliteten, hustlede sig igennem og delte skæbne med de millioner af fattige amerikanere, der er låst fast i en tilværelse, som synes umulig at undslippe. Hvis altså det ikke var for den amerikanske drøm – troen på, at den livsforandrende mulighed tilhører alle, der tør gribe og udnytte den, hvis den kommer forbi.

Den livsforandrende mulighed landede i Ortiz' etværelses-lejlighed i Bronx, da han en morgen i starten af november 2008 vågnede op og pludselig lignede verdens mest magtfulde mand. Den nyvalgte præsident, Barack Obama.

»Jeg vågnede i bogstaveligste forstand op og alting forandrede sig i mit liv,« siger han.

Det var bartenderen Pat fra Ortiz' stambar i Bronx, der gav ham idéen til, at han kunne skabe sig en karriere ud af sin slående lighed med Barack Obama.

»Pat sagde flere gange under valgkampen i 2008, at jeg lignede den sorte kandidat, hvis jeg barberede skægget af. Og at jeg kunne blive berømt som impersonator, hvis Obama blev valgt. Jeg vidste ikke rigtig, hvad en impersonator var, og jeg tog det ikke alvorligt, for Obama blev valgt. Jeg tog skægget af, kiggede mig i spejlet og tænkte »wow,« fortæller han, der kort efter meddelelsen om Obamas sejr gik ud i New Yorks gader iført et lånt jakkesæt.

Reaktionen var overvældende.

»Uanset hvor jeg viste mig, var der en fest – for mig, for Obama. Det var et meget stort øjeblik for landet, for de sorte, at få en præsident, der lignede os. Et symbol på, at alle kan få del i den amerikanske drøm. Også mig, og jeg begyndte at studere ham – hvordan han går, bevæger sig, taler.«

Ortiz havde på det tidspunkt aldrig ejet et jakkesæt – eller et pas. Han havde heller aldrig overvejet at skabe sig en karriere inden for underholdningsbranchen, selv om han hele livet har været det, han selv kalder en opmærksomheds-freak. Klassens klovn, der elsker at være i centrum og få folk til at grine.

»Det var mest pengene, der trak. Folk fortalte mig, at jeg kunne blive berømt

og tjene mange penge på at være impersonator, selv om jeg i starten var en lookalike,« siger Ortiz, der selv definerer forskellen mellem de to genrer sådan, at en lookalike bare ligner en berømt, mens en impersonator imiterer og bliver ét med en berømt.

I de første år i sin nyfundne karriere var vejen ud af penge- og arbejdsløsheden en kamp op ad bakke. Han fik nok pressens opmærksomhed og rejste pludselig til Japan, hvor han medvirkede i en film, til Korea, hvor han under et lookalike-show mødte virkelighedens Dalai Lama, han fik jobs som Obama i musikvideoer og TV-shows, men det store gennembrud var det ikke.

Det skete først, da han kom i stald hos en af den amerikanske impersonatorbranches hårde drenge, Dustin Gold, i 2011, der satte ham i hård træning for at blive en såkaldt political impersonator, en comedy-genre, der er en stor industri i USA. Ortiz har ikke tal på de timer, han har brugt foran fjernsynet for at lære sig alt om Obamas ansigtsudtryk, detonationer, bevægelser og genbrugte udtryk som »let me be clear«. Han fik en taleskriver, lærte sig skuespil, comedy og tog på roadtrip med impersonator-modstanderen, republikaneren Mitt Romney i skikkelse af den tidligere bygningsarbejder Mike Cote, og gav sit komiske indspark i præsidentvalgkampen, der udspillede sig sideløbende mellem virkelighedens Obama og Romney. Og som i både virkelighedens og underholdningens verden i november 2012 sikrede både Obama og Louis Ortiz en præsidentkarriere i four more years.

Kort efter Obamas sejr, forlod Ortiz desillusioneret Dustin Gold.

»Jeg havde en identitetskrise, mens jeg var hos Dustin Gold, fordi han udnyttede mig, og jeg følte, at jeg mistede min sjæl. Så jeg forlod ham, selv om det var der, jeg for alvor begyndte at tjene penge og blive kendt. Jeg forsøgte i stedet at få mit gamle arbejde tilbage, men da det ikke lykkedes, tog jeg en endelig beslutning om at satse hårdt på en karriere som impersonator. Det er min skæbne.«

I dag har han otte jakkesæt hængende derhjemme. Skræddersyede, selvfølgelig. Han har opsagt sin lejlighed i Bronx og bor det meste af tiden i Florida for at være tæt på sin datter, der netop er startet på college. Han har sin egen taleskriver og en ny manager. Hans pas er overfyldt med stempler fra kroge af verden, han ikke anede eksisterede, og han tjener godt på at sætte som en komisk Obama til bl.a. virksomhedsarrangementer, shows – og til bryllupper. Desuden har han en bog og et reality show om sit liv og sin kamp for at komme ud af slummen i Bronx på vej – og om et par måneder skal han måske trykke den russiske præsident Vladimir Putins hånd i forbindelse med et impersonator-show i Rusland.

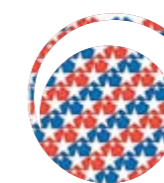
»Da jeg gik i gang med denne ☺

Endnu en amerikaner stiller sig i kø for at få taget et billede sammen med The Bronx Obama.

Lidt foundation og pudder er, hvad Louis Ortiz behøver for at kopiere Obamas teint. De strittende ører har han fået i vuggegave – andre impersonators er nødt til at sætte kunstige ører på for at tilegne sig det Obama-karakteristika.

Hvis jeg er i dårligt humør, tager jeg jakkesættet på, selv om jeg ikke skal på arbejde, fordi det får mig til at føle mig stærk. Det er som Superman, der går ind i telefonboksen og tager sin kappe på. Obama-udstyret er mit superhero outfit.

3 X Obama

I USA er impersonation – at imitere – berømt-heder en hel industri i sig selv. Inden for political impersonation er Barack Obama en yderst populær karakter, og Louis Ortiz ligger i skarp konkurrence med en række andre håbefulde komikere, der forsøger at skabe sig berømmelse ved at imitere præsidenten:

Reggie Brown

Skuespiller fra Chicago, der i 2011 kom i modvind, da hans jokes om Obama blev for harske selv for republikanerne, der slukkede for hans mikrofon under et impersonator show på en Republican Leadership Conference.

Ron Butler

Skuespiller og komiker fra L.A., der kalder sig selv den bedste Obama impersonator.

Chicago Obama

Ups, the real deal. Ifølge Ortiz kender Barack Obama godt til hans eksistens. Ortiz håber da også, at han en dag får mulighed for at møde præsidenten, der forandrede hans liv.

Skriv en tale til præsidenten...

Ryan Murdock's dokumentarfilm »Bronx Obama« vises 12. november på Bremen i København under CPH:DOX (6.-12. november.) Før filmen vises, vil Louis Ortiz læse en udvalgt tale op, som du måske har skrevet. Festivalen giver nemlig alle chancen for at skrive en tale til verdens mest magtfulde mand. Læs hvordan på cphdox.com.

The Bronx Obama som sig selv, Louis Ortiz, født og opvokset i The Bronx. Foto: Anders Højrup.

Ortiz er symbolet på den amerikanske drøm – og står ved det.

karriere, troede folk, at jeg var skør, og jeg har undervejs spurgt mig selv om, hvorfor jeg gør det. Men ærligt, hvis du en dag vågnede op og lignede Obama og fik at vide, at du kunne tjene gode penge på det, ville du så ikke gøre det? Jeg havde ikke engang til huslejen, da Obama blev valgt, og ingen udsigter til at komme ud af Bronx. Nu rejser jeg verden rundt og oplever ting, der er så uvirkelige, at jeg ikke kan lade være med at grine lidt af det. Jeg har besluttet mig for at nyde rejsen, så længe den varer,« siger Louis Ortiz, der sidste år tjente cirka 60.000 dollar.

Og noget tyder på, at der er fart på den. Lige nu flyver han også verden rundt for at promovere dokumentarfilmen »Bronx Obama«, der vises på CPH:DOX i næste uge. Filmen er skabt af dokumentaristen Ryan Murdock, der gennem Ortiz' liv og transformation parallelt skildrer Barack Obamas transformation som præsident. Fra den eufori og håbefuldhed, som fulgte i Obamas kølvand, da han blev valgt, til den stigende desillusion blandt befolkningen, som Ortiz om nogen mærker, når han i sit Obama-ham møder det amerikanske folk på gadeplan. Han er på den måde et – om ikke statistisk holdbart – men dog et aldeles håndgribeligt barometer på Obamas vigende popularitet.

»I starten af Obamas præsidentperiode var folk overvejende positive, når de mødte mig. I dag får jeg også mange negative tilkendegivelser, en masse had. Folk spytter efter mig – og kalder mig the n-word. De første år hørte jeg kun det ord, når jeg ikke havde jakkesættet på. Folk vil også have svar fra mig om, hvad jeg har tænkt mig at gøre ved IS, Ebola, droner og arbejdsløsheden. Svar, jeg selvfølgelig ikke kan give dem, men forsøger at slå lidt hen med en joke, så det ikke udvikler sig til noget grimt.«

Holdningsændringen og den splittelse, der i dag karakteriserer mange amerikaneres forhold til Obama, mener Ortiz også lader sig aflæse i de jobtilbud, han modtager.

»Jeg får de mest vanvittige fore-

spørgsler, som jeg ikke fik tidligere. Bl.a. er jeg blevet spurgt, om jeg vil optræde som Obama i en pornofilm, »The Barack Oboner«. Jeg siger nej til den slags ting, for jeg vil ikke lave noget, der er respektløst mod hans navn og eftermæle. Jeg er demokrat og er en af hans støtter,« siger han og tager en Obama tænkepause med »aaaarrhh«-lyd på, før han fortsætter:

»Jeg føler, at jeg på den måde er lynaf-lederen for den opdeling i befolkningen, der er sket under Obama. Alle håbede på, at han ville bringe mere sammenhold, men faktisk er det modsatte sket. Amerikanerne har aldrig været mere opdelte i demokrater og republikanere, sorte og hvide, end de er nu. Det vil midtvejsvalget 4. november også vise, tror jeg. Det bekymrer jeg mig dog ikke så meget om, selv om det kan svække Obama yderligere. Jeg er bare ærgerlig over, at han ikke kan få en tredje periode.«

Alle historier har jo som bekendt en slutning, og Ortiz' eventyr ligger lige for at spå om. Når 2016 rinder ud, gør også Obama-æraen, hvilket kan blive dødbringende for Ortiz, som »lever Obamas liv – og hvad der sker for ham, sker for mig.«

Han har dog ikke tænkt sig at stede jakkesættet til hvile i skabet, når virkelighedens præsident har trukket sig tilbage.

»Obama var den første sorte præsident i historien, og der vil blive talt om ham meget længe, fordi det i eftertiden vil vise sig, hvilken betydning, han egentlig har haft. Derfor vil der også være jobs til mig efter 2016. Underholdningsbranchen vil finde måder at bruge – og misbruge mig på – og jeg vil blive betalt for det. Så dette er min fremtid,« siger han, trækker op i sin cap og smiler.

»Der er også en anden ting ved alt dette, som har betydning for mig. Hvis jeg er i dårligt humør, tager jeg jakkesættet på, selv om jeg ikke skal på arbejde, fordi det får mig til at føle mig stærk. Det er som Superman, der går ind i telefonboksen og tager sin kappe på. Obama-udstyret er mit superhero outfit.«